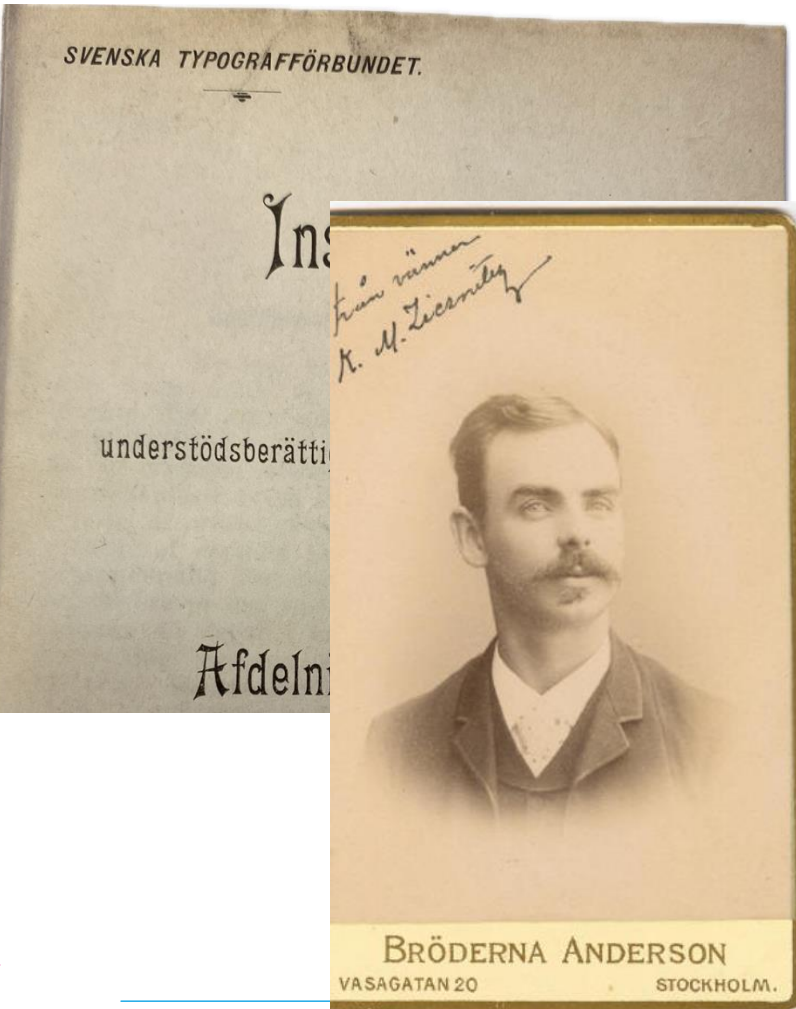

Ny A-kassa och sjukförsäkringssystemet

A-kassan – en katt bland hermelineer

- Frivillighet är ett starkt ideologiskt motiv sedan 1800-talet.
- Fackföreningsrörelsen inser tidigt styrkan med frivilligheten och medlemsrekrytering och därmed stärka sin förhandlingsposition.
- 1934 års a-kasseförordning lagfäster Gentmodellen.
- Gunnar sträng cementerar Gentmodellen 1953.
- Frivilligheten ifrågasätts på 1970-talet.
- En obligatorisk a-kassa dansade sommaren 1994.
- Gent-modellens återkomst 1995
- Gent-modellens hybridisering år 1997 – både frivillig och obligatorisk
- Försämringar av a-kassan från och med 2007 med betydande konsekvenser.

Relationen medlemskap i a-kassa, facket och försäkrade

Arbetslöshetskassa	A-kassemedlemmar i dec 2023	Yrkesverksamma medlemmar i förbunden dec 2023	Skillnad	Skillnad, procent
--------------------	-----------------------------	---	----------	-------------------

3,95 miljoner invånare är A-kassemedlemmar, motsvarar 72 procent av arbetskraften. Motsvarande andel 2006 var 80 procent.

Hotell- och Restauranganställdas	86 652	23 342	63 310	73%
IF Metalls	276 636	210 718	25 918	12%

Endast 22 procent av de arbetslösa beviljas a-kassa, motsvarande andel 2005 var 80 procent.

SEROS	78 607	67 016	11 591	15%
Transportarbetarnas	98 181	45 727	52 454	53%
Total	1 629 304	1 195 883	433 421	27%

Dagens arbetslöshetsförsäkring

- Två i en: grund- och inkomstbortfallsförsäkringen
- Arbetsvillkor: 6 månader
- Medlemsvillkor: 12 månader
- Inkomsttak: 33 000 kr/mån

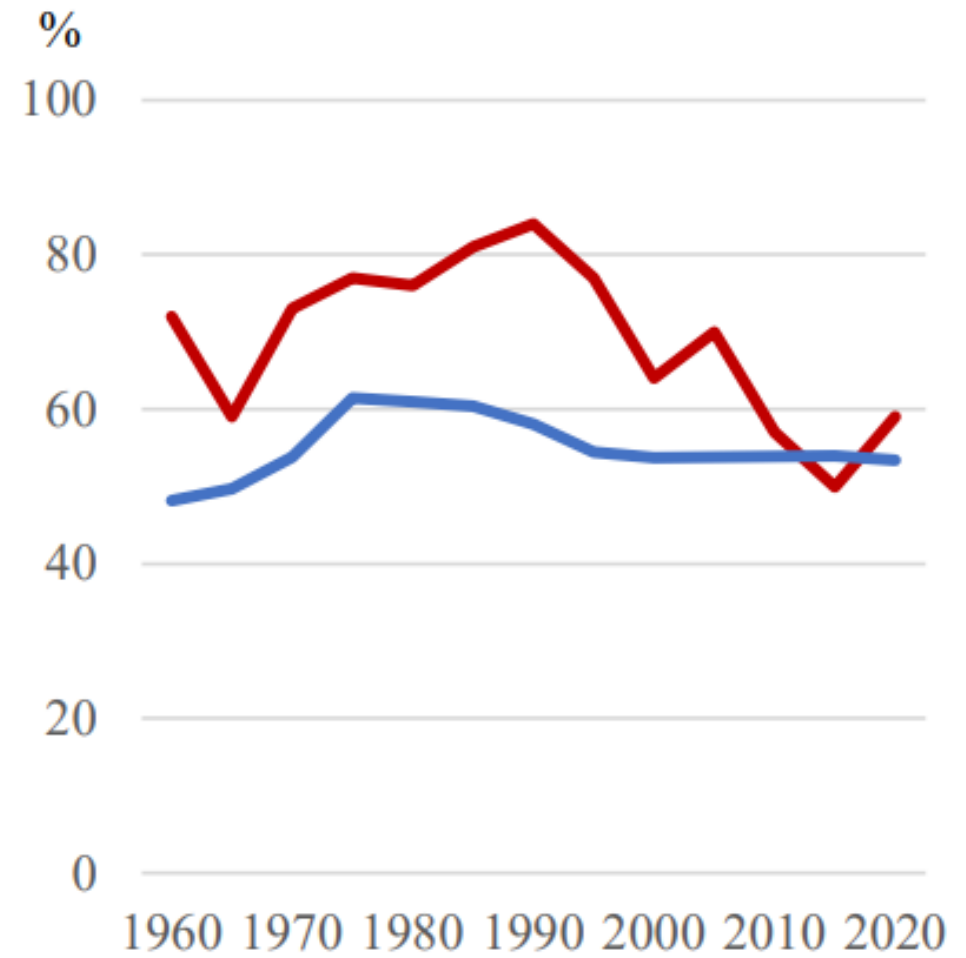
Ersättningsperiod	Högsta försäkringsbara inkomsten, "taket".	Högsta kompensationsgrad före skatt.	Högsta ersättning per dag	Högsta ersättningen per månad.
1 – 100	33 000 kr/mån	80%	1 200 kr	26 400 kr/mån
101 – 200	27 500 kr/mån	80%	1 000 kr	22 000 kr/mån
201 – 300	31 428 kr/mån	70%	1 000 kr	22 000 kr/mån
-301	33 847 kr/mån	65%	1 000 kr	22 000 kr/mån

Det blir aldrig 80 procent i plånboken

Bruttolön	25 025 kr/mån	33 000 kr/mån	34 000 kr/mån
Nettolön	20 220 kr/mån	26 022 kr/mån	26 756 kr/mån
Ersättningsperiod	Nettoersättning	Nettoersättning	Nettoersättning
1 – 100	14 543 kr/mån (72%)	18 663 kr/mån (72%)	18 663 kr/mån (70%)
101 – 200	14 543 kr/mån (72%)	15 830 kr/mån (61%)	15 830 kr/mån (59%)
201 – 300	12 911 kr/mån (64%)	15 830 kr/mån (61%)	15 830 kr/mån (59%)

Lägre a-kassa

b) Arbetslöshet

Inkomstförsäkringen

- 7 av 10 anställda omfattas av en facklig inkomstförsäkring – 3 miljoner medlemmar.
- 10 av 13 LO-förbund, 7 av 12 TCO-förbund och 19 av 21 Saco-förbund har inkomstförsäkring.
- Behovet av inkomstförsäkring inom LO-förbunden har minskat sedan 2015 i och med höjd a-kassa, men har fortfarande ett stort rekryteringsvärde för förbunden inom TCO och Saco.

A-kassan och IF Metalls inkomstförsäkring

	Medlem i IF Metall	Icke-medlem
Bruttolön	35 000 kr/mån	35 000 kr/mån
Nettolön	27 965 kr/mån	27 965 kr/mån
Dag 1 – 100	19 261kr/mån	19 261kr/mån
Inkl. inkomstförsäkring	20 334 kr/mån	19 261kr/mån
Dag 101 – 200	16 307 kr/mån	16 307 kr/mån
Inkl. inkomstförsäkring	20 334 kr/mån	16 307 kr/mån
Dag 201 – 300	16 307 kr/mån	16 307 kr/mån
Inkl. inkomstförsäkring	17 956 kr/mån	16 307 kr/mån

Fackens organisationsgrad och medlemsutveckling

- Den svenska fackliga organisationsgraden är världsunik – 7 av 10 anställda är med i facket!
- Organisationsgraden minskar dock trendmässigt från 85 till 68 % sedan 1990-talet.

År	Organisationsgrad, procent			Antal medlemmar		
	Arbetare	Tjänstemän	Alla	LO	TCO/Saco	Alla
2005	77	77	77	1 586 927	1 458 518	3 045 445
2023	58	74	68	1 198 113	1 746 981	2 945 094
Skillnad	19	3	9	-388 814	288 463	-100 351

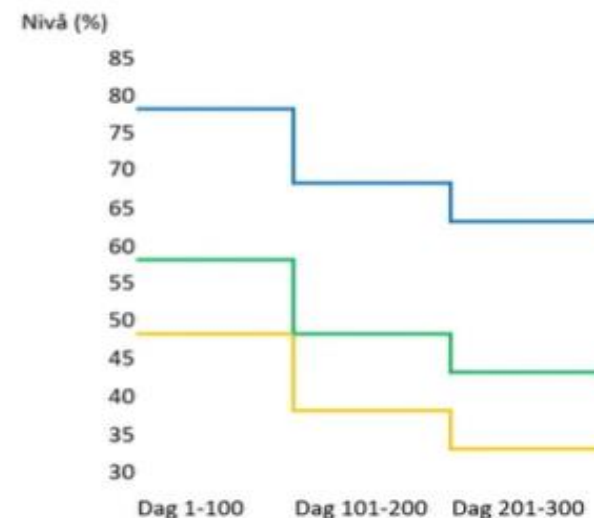
Varför går sju av tio med i facket?

- Tillgång till kompletterande inkomstförsäkring (4,5).
- Hjälpt vid tvister (4,13).
- Tillgång till förmånliga medlemsförsäkringar (4,04).
- Tillgång till a-kassa (4,03).

Ny lag om arbetslöshetsförsäkring från om med den 1 oktober 2025

Nedtrappning av arbetslöshetsersättningen

- Omställningsprincipen ska stärkas
– fler ska komma i arbete
- Arbetslöshetsersättningen ska trappas ned tydligt och enhetligt
 - dag 101 med 10 procentenheter
 - dag 201 med 5 procentenheter

Ersättningsnivåerna är inledningsvis 80, 60 eller 50 % och bestäms utifrån tiden som medlem eller ansluten till en arbetslöshetskassa.

Arbetsvillkor ersätts med inkomstvillkor

Uppfyllt inkomstvillkor, minst 11 000 kr/mån	Ersättningsperiod
11-12 mån	300 dagar
8-10 mån	200 dagar
4-7 mån	100 dagar

Uppfyllt medlemsvillkor i a-kassan	Ersättningsnivå
12 månader	80 %
6-11 månader	60 %
0-6 månader	50 %

Sänkt ersättning för alla under det nya taket (efter skatt)

Bruttolön	25 025 kr/mån	33 000 kr/mån	34 000 kr/mån
Nettolön	20 220 kr/mån	26 022 kr/mån	26 756 kr/mån
Ersättningsperiod	Ersättning	Ersättning	Ersättning
1 – 100	14 543 kr/mån (72%)	18 663 kr/mån (72%)	19 179 kr/mån (72%)
Jämfört dagens villkor	0 kr	0 kr	516 kr/mån
101 – 200	12 911 kr/mån (64%)	16 544 kr/mån (64%)	16 992 kr/mån (64%)
Jämfört dagens villkor	-1 632 kr/mån	714 kr/mån	1 162 kr/mån
201 – 300	12 102 kr (60%)	15 473 kr/mån (59%)	15 895 kr/mån (59%)
Jämfört dagens villkor	-809 kr/mån	-357kr/mån	65 kr/mån

A-kassa och inkomstförsäkring enligt ny lag och möjligt utfall

Enligt nya villkor	Månadslön			
	33 000 kr	34 000 k	45 100 kr	65 000 kr
1 – 100, högst 80%	26 400 kr (80%)	27 200 kr (80%)	27 200 kr (60%)	27 200 kr (42%)
Inkomstförsäkring	0 kr	0 kr	8 960 kr	24 800 kr
Totalt	26 400 kr (80%)	27 200 kr (80%)	36 160 kr (80%)	52 000 kr (80%)
101 – 200, högst 70%	23 100 kr (70%)	23 800 kr (70%)	23 800 kr (53%)	23 800 kr (37%)
Inkomstförsäkring	0 kr	0 kr	7 770 kr	21 700 kr
Totalt	23 100 kr (70%)	23 800 kr (70%)	31 570 (70%)	45 500 kr (70%)
201 – 300, högst 65%	21 450 kr (65%)	22 100 kr (65%)	22 100 kr (49%)	22 100 kr (34%)
Inkomstförsäkring	0 kr	0 kr	7 215 kr	20 150 kr
Totalt	21 450 kr (65%)	22 100 kr (65%)	29 315 kr (65%)	42 250 kr (65%)

Några reflektioner om varför en ny lag:

- Öka drivkrafterna att söka arbete – alla ska vidkännas nedtrappningen, den ska inte kunna försäkras bort.
- Sänka arbetslösas reservationslön, särskilt i de lägre lönespannen.
- Minska inkomstförsäkringens rekryteringsvärde och därmed värdet av det fackliga medlemskapet.
- Stärker fripassagerarmöjligheten – garanteras allt utan att behöva gå med i facket.

Sammanfattning av lagförslaget

- Taket höjs till 34 000 kr/mån, 40 000 fler omfattas.
- Snabbare nedtrappning av ersättningen.
- Bibehållen samordning, alltså inte högre än 80, 70, 65 eller 50% totalt
- Inkomstförsäkringen blir endast nödvändig för personer som har en inkomst över 34 000 kr/mån jämfört med dagens nivå som ligger på 27 500 kr/mån.
- Inkomstförsäkringen har dock stort värde för förbund där genomsnittslönen ligger över 34 000 kr/mån. Kostnaden för försäkringen kan förväntas minska hos dessa förbund.
- Ersättningen sänks kraftigt för personer med ersättningsberättigad inkomst under tak, medan den höjs vid inkomster däröver.
- Lagen träder i kraft den 1 oktober 2025

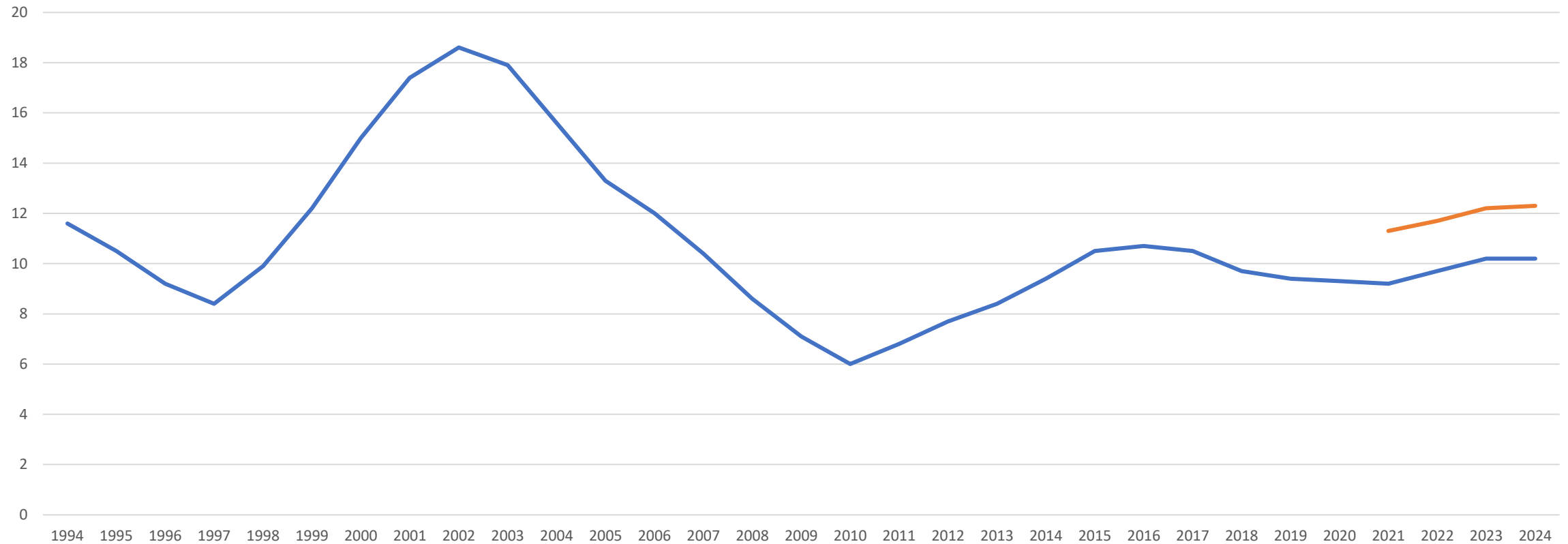
Allmän sjukförsäkring firar 70 år!

Sjukpenningen firar 70 år, men under åren har det blivit allt mer penningar

Ersättning	Högsta försäkringsbara inkomst (inkomsttak), kronor/månad	Högsta ersättning per dag eller månad, belopp inom parentes gäller arbetssökande
Sjukpenning på normalnivå	47 750 kr (10 pbb)	1 218 kr/dag (543 kr/dag)
Sjukpenning på fortsättningsnivå	47 750 kr (10 pbb)	1 142 kr/dag (543 kr/dag)
Förebyggande sjukpenning	47 750 kr (10 pbb)	1 218 kr/dag (543 kr/dag)
Rehabiliteringspenning på normalnivå	47 750 kr (10 pbb)	1 218 kr/dag (543 kr/dag)
Rehabiliteringspenning på fortsättningsnivå	47 750 kr (10 pbb)	1 142 kr/dag (543 kr/dag)
Sjukersättning för personer äldre än 30 år	35 812 kr (7,5 pbb)	23 171 kr/mån
Sjukersättning för äldre	35 812 kr (7,5 pbb)	23 171 kr/mån
Aktivitetsersättning för personer mellan 19 och 29 år	35 812 kr (7,5 pbb)	23 171 kr/mån
Hel sjukersättning för personer under 30 år	35 812 kr (7,5 pbb)	23 171 kr/mån
Sjukpenning i särskilda fall		Högst 160 kr/dag
Rehabiliteringspenning i särskilda fall		Högst 160 kr/dag

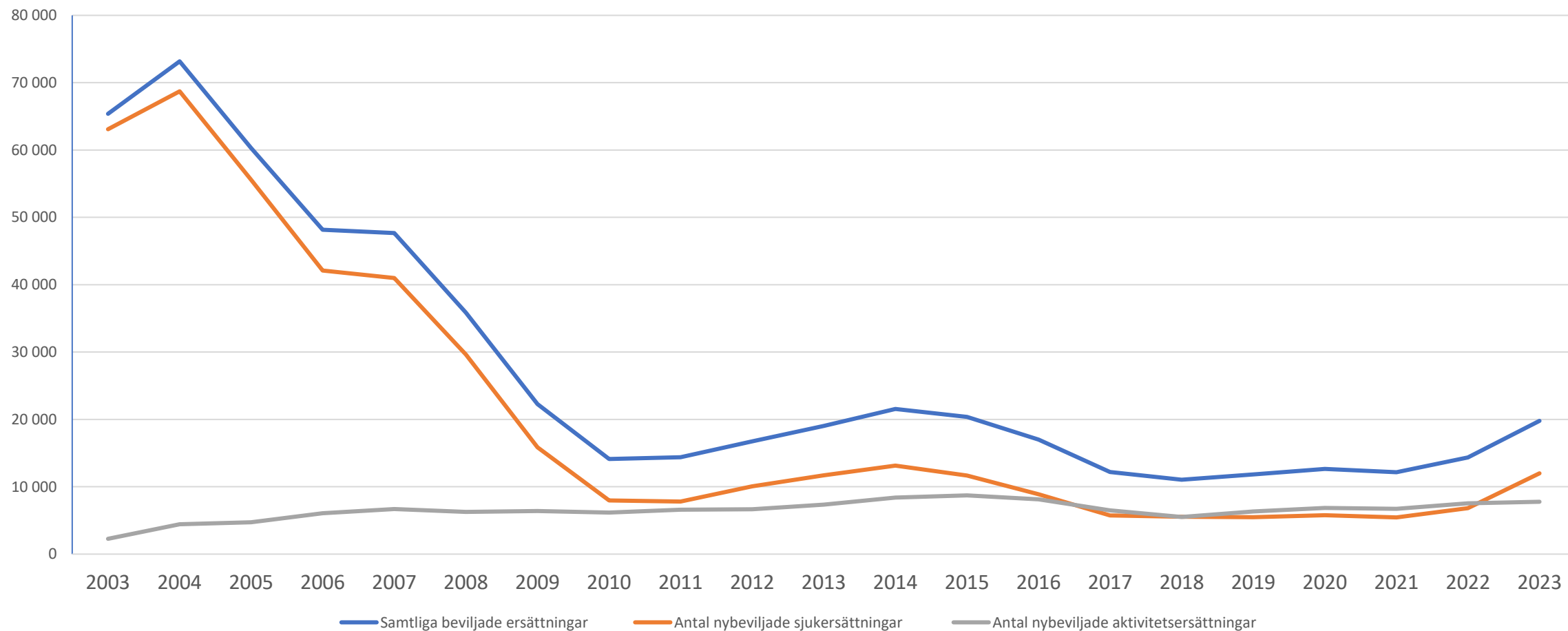
Sjukfrånvaron har sedan länge legat på en låg nivå

Diagram 1: Sjukpenningtalet 1.0 och 2.0 mellan 1994-2024, antal dagar per försäkrad

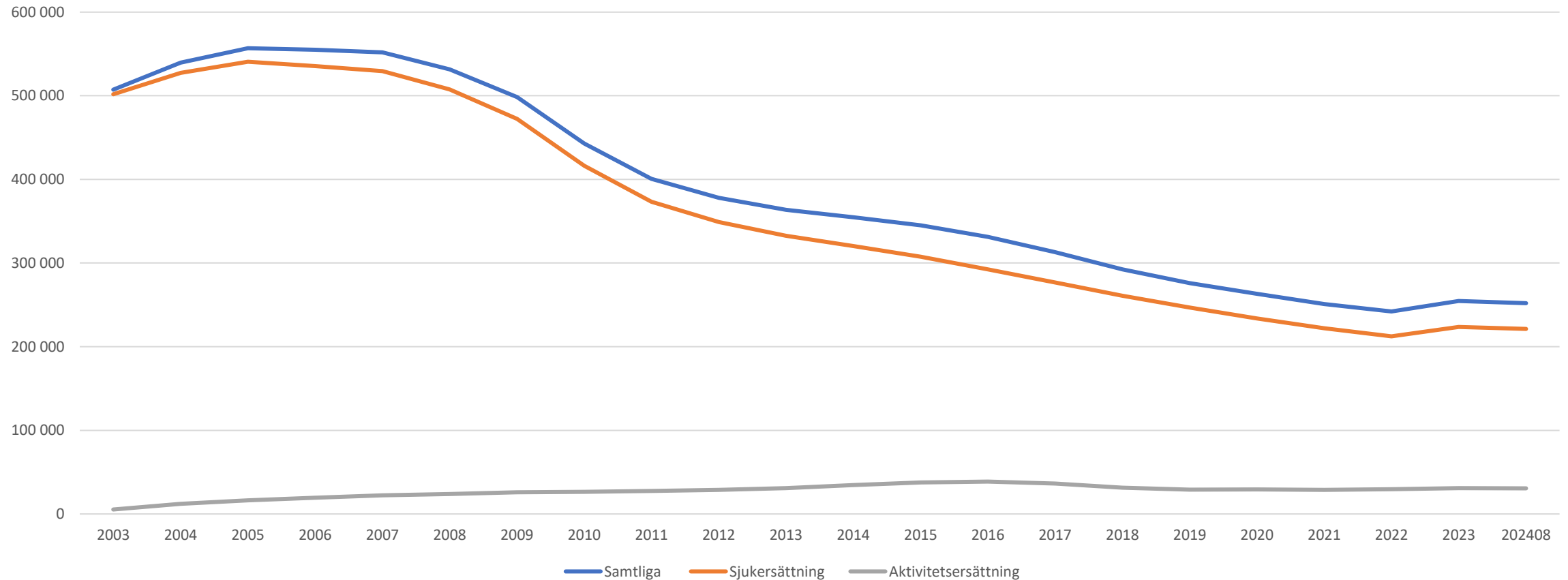
Få beviljas sjukersättning

Diagram 4: Antal nybeviljade aktivitets- och sjukersättningar mellan 2003-2023

Antalet med aktivitets- och sjukersättning minskat kraftigt

Diagram 3: Antal med aktivitets- och sjukersättning, 2003-2024

Vem är sjuk?

- 631 000 personer, eller 13 % av samtliga förvärvsarbetande beviljades sjukpenning 2023.
- 63 % var kvinnor.
- Genomsnittlig sjukfrånvaro bland samtliga yrkesgrupper var 91 sjukfall per 1 000 anställda.
- Personal som tillverkar maskiner hade 75 sjukfall/1000 anställda
- Högst antal hade personal inom särskilt boende, 181 sjukfall/1000 anställda.
- Kommunsektorn hade 133 sjukfall/1000 anställda
- Privat sektor 78 sjukfall/1000 anställda.
- 20 % av de anställda för merparten av den korta sjukfrånvaron

Varför sjuk?

- Det värker mest i själen än i kroppen.
- Andelen sjukdomar i muskler och skelett har minskat från 30 till 16 % sedan 2005,
- Andelen psykiatriska sjukdomar har ökat från 30 till 45% under samma tid.
- 51 % av de sjukskrivna kvinnorna har en psykiatrisk diagnos, motsvarande andel för män är 39%.
- 90 % av de som beviljas aktivitetsersättning har en psykiatrisk diagnos. Motsvarande andel för sjukersättning är 44 %.
- Högst andel psykiatriska diagnoser hos i gruppen 30-49 år, drygt 60 %.

Fyra av tio löntagare har en egen sjukförsäkring, oftast genom facket

Månadslön	25 000 kr	35 000 kr	55 000 kr
Lön efter skatt	20 060 kr	27 271 kr	40 110 kr
Sjukpenning	19 130 kr	26 780 kr	36 540 kr
Kollektivavtalad ersättning	2 500 kr	3 500 kr	9 480 kr
Ersättning efter skatt	15 480 kr	20 980 kr	31 270 kr
Ersättning som andel av lön efter skatt	77 %	77 %	78 %
Skattefri sjukförsäkring*	2 600 kr	2 600 kr	2 600 kr
Total ersättning efter skatt	18 080 kr	23 580 kr	33 870 kr
Total ersättning efter skatt som andel av lön efter skatt	90 %	86 %	84 %

Sammanfattning

- Inkomstbortfallsprincipen har urholkats i den allmänna sjukförsäkringen
 - Både vad gäller för aktuell ersättning och det långvariga inkomstskyddet.
- Behovet av kollektivavtalad och egen sjukförsäkring har ökat.
- Systemet med två olika basbelopp för sjukförsäkringen och allmän pension skapar en betydande risk för betydande pensionsförlust – basbelopps gapet mellan pris- och inkomstbasbelopp.
- Sjukfrånvaron är sedan 2016 låg i Sverige.
- Andelen avslag vid ansökan för sjukersättning är hög, men inte för sjukpenning.
- Trygghetspension har slagit igenom i statistiken.
- Fyra av tio löntagare har en egen sjukförsäkring, ofta via facket.

Tack!